

Sijoittajatiedote

Titanium Sijoituspalvelut Oy

1.4.2025

Sisällysluettelo

1. YLEISTÄ.....	1
2. TIEDOT PALVELUNTARJOAJASTA JA VALVO-VASTA VIRANOMAISESTA	1
3. ASIOINTITAVAT JA ASIOINTIKIELI.....	1
4. PUHELUIDEN JA SÄHKÖISEN VIESTINNÄN TALLENTAMINEN.....	2
5. TARJOTTAVAT SIJOITUSPALVELUT	2
6. ASIAKASVAROJEN KÄSITTELY JA SÄILYTYS.....	4
7. ASIAKASLUOKITTELU	4
8. TOIMEKSIANTOJEN TOTEUTTAMISPERIAATTEET	5
9. ETURISTIRIITATILANTEIDEN HALLINTA	6
10. KULUT JA PALKKIOT	7
11. KANNUSTIMET	7
12. RAHOITUSVÄLINEISTÄ JA NIIDEN RISKEISTÄ	8
13. RAHOITUSVÄLINEIDEN VEROTUS.....	13
14. ASIAKASVALITUKSET	13
15. OIKEUSSUOJAKEINOT	13
16. ETÄMYNNIN ENNAKKOTIEDOT	14

TITANIUM SIJOITUSPALVELUT OY:N SIJOITTAJATIEDOTE

1. YLEISTÄ

Tähän tiedotteeseen on koottu sijoituspalvelulain ja sen nojalla annetun viranomaissääntelyn mukaiset tiedot Titanium Sijoituspalvelut Oy:stä (jäljempänä myös "Titanium Sijoituspalvelut" ja "yhtiö"), tarjottavista palveluista sekä yleisimmistä rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä tyypillisimmistä riskeistä. Tarkemmat palvelu- ja tuotekohtaiset tiedot sekä niihin liittyvät sopimusehdot ilmoitetaan palvelun tai rahoitusvälineen tarjoamisen yhteydessä. Lisäksi tässä tiedotteessa annetaan kuluttajalle kuluttajasuojalain mukaiset ennakko-tiedot rahoituspalveluiden etämyynnistä. Tiedot annetaan Suomen lainsäädännön mukaisina. Titanium Sijoituspalvelut Oy päivittää tässä annettuja tietoja tarvittaessa. Päivitykset ovat saatavilla Titanium Sijoituspalvelut Oy:n internet -osoitteesta www.titanium.fi. Tietojen päivitykset tulevat voimaan sinä päivänä, jolloin ne julkaistaan yhtiön verkkosivuilla.

2. TIEDOT PALVELUNTARJOAJASTA JA VALVOVASTA VIRANOMAISESTA

Titanium Sijoituspalvelut Oy

Yhtiö on sijoituspalveluyritys, jolla on Finanssivalvonnan myöntämä toimilupa toimeksiantojen vastaanottamiseen ja välittämiseen, sijoitusneuvontaan sekä omaisuudenhoitopalveluiden markkinointiin oheispalveluna.

Yhtiö on merkitty Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin, ja sen kotipaikka on Helsinki. Yhtiön Y-tunnus on 1064322-9.

Yhtiön omistaa Titanium Oyj, jonka osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämälle First North Growth Market Finland –markkinapaikalle.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n päätoimipaikan posti- ja käyntiosoite on Aleksanterinkatu 48 B, 00100 Helsinki.

Yhtiön päätoimipaikan puhelinnumero on (09) 8866 4000.

Yhtiötä valvova ja sille sijoituspalvelutoimiluvan myöntänyt viranomainen on Finanssivalvonta, Snellmaninkatu 6, PL 103, 00101 Helsinki, puh. 09 183 51, kirjaamo@finanssivalvonta.fi, internet -osoite www.finanssivalvonta.fi.

Yhtiön sidonnaisasiamiehet

Titanium Sijoituspalvelut Oy voi tarjota palvelujaan käyttämällä sidonnaisasiamiehiä. Titanium Sijoituspalvelut Oy:n sidonnaisasiamiehet toimivat yhtiön lukuun ja vastuulla.

Sidonnaisasiamiehet voivat:

- 1) vastaanottaa ja välittää Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tarjoamiin sijoitus- ja oheispalveluihin tai rahoitusvälineisiin liittyviä asiakkaiden ohjeita ja toimeksiantoja;
- 2) välittää Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tarjoamia rahoitusvälineitä asiakkaille;
- 3) antaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tarjoamia rahoitusvälineitä koskevaa neuvontaa asiakkaille; sekä
- 4) markkinoida Titanium Sijoituspalvelut Oy:n yhteistyökumppaneiden tarjoamaa omaisuudenhoitopalvelua asiakkaille.

Titanium Sijoituspalvelut Oy ilmoittaa kaikki käyttämänsä sidonnaisasiamiehet Finanssivalvonnan julkiseen sidonnaisasiamiesrekisteriin. Yhtiön sidonnaisasiamiehet on rekisteröity Suomessa ja niitä valvoo Finanssivalvonta.

Sidonnaisasiamiesten ja Titanium Sijoituspalvelut Oy:n välisten sopimusten mukaan Titanium Sijoituspalvelut voi maksaa sidonnaisasiamiehille palkkioita sidonnaisasiamiesten suorittaessa edellä tässä kappaleessa lueteltuja toimia Titanium Sijoituspalvelut Oy:n lukuun.

Ulkoistaminen

Titanium Sijoituspalvelut Oy voi soveltuvan lainsäädännön nojalla ulkoistaa toimintojaan. Toimintoja ulkoistettaessa Titanium Sijoituspalvelut Oy menettelee huolellisesti ja ottaa huomioon asiakkaiden edun.

3. ASIOINTITAVAT JA ASIOINTIKIELI

Asiakas voi asioida Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiesten kanssa asiakkuuden avaamisen jälkeen sähköisesti, puhelimitse, yhtiön toimipisteessä henkilökohtaisesti tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiesten virallinen asiointikieli on suomi, mutta asiakaspalvelua voidaan tarjota myös ruotsin ja englannin kielillä.

Rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja asiakas voi antaa sähköisesti, kirjallisesti tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla. Ennakotiedot ja sopimusehdot annetaan suomen kielellä. Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä ja sen sidonnaisasiamiehillä on oikeus lähettää sijoituspalveluun liittyvää kirjallista tietoa asiakkaalle sähköisesti (ml. sähköpostitse), kirjeitse, kyseessä olevassa palvelussa vakiintuneesti käytettävällä tavalla tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla. Asiakasraportoinnista sovitaan tarkemmin palvelukohtaisessa sopimuksessa ja ehdoissa.

Asiakas on tietoinen ja hyväksyy, että sähköisten viestintävälineiden, kuten sähköpostin, käyttämiseen viestintävälineenä liittyy erityisiä riskejä muun muassa sen vuoksi, että viesti ei mahdollisesti saavu perille, viesti saattaa joutua ulkopuolisen tietoon tai ulkopuolinen saattaa muunnella viestin sisältöä. Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä ja sen sidonnaisasiamiehillä on oikeus luot-taa sähköisen viestintävälineen välityksin saamansa viestin aitouteen ja oikeellisuuteen.

4. PUHELUIDEN JA SÄHKÖISEN VIESTINNÄN TALLENTAMINEN

Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä on lainsäädäntöön perustuva velvollisuus tallentaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiehen asiakkaan kanssa käymät sijoituspalveluiden tarjoamiseen liittyvät puhelinkeskustelut ja sähköiset viestit, jotka johtavat tai voivat johtaa asiakastoimeksiantojen vastaanottamiseen, välittämiseen tai toteuttamiseen. Tallennusvelvoite koskee lisäksi asiakastapaamisista laadittuja muistioita sekä videotapaamisia. Tallenteet vahvistavat osaltaan sijoittajansuojaa ja niiden avulla voidaan varmistaa, että kaikki asiakkaiden toimeksiannot toteutetaan keskusteluissa sovitulla tavalla.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä on oikeus käyttää tallenteita asiakaspalvelunsa kehittämiseen, riskienhallinnallisiin tarkoituksiin sekä todisteina mahdollisten ristiriitaisuuksien ratkaisemisessa tai selvittämisessä.

Tallenteet säilytetään vähintään viiden vuoden ajan, jollei Finanssivalvonta pyydä säilytyksen pidentämistä seitsemään vuoteen. Asiakkaalla on oikeus pyytää kopio puhelu- tai muusta tallenteesta.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä on velvollisuus luovuttaa tallenteet tätä koskevasta pyynnöstä toimivaltaiselle viranomaiselle.

Titanium Sijoituspalvelut Oy tai sen sidonnaisasiamiehet eivät ota vastaan rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja puhelimitse.

5. TARJOTTAVAT SIJOITUSPALVELUT

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tarjoamaa sijoituspalvelua koskevat yksittäiset ehdot käyvät ilmi sijoitus- ja oheispalveluita koskevasta asiakassopimuksesta ja sen ehdoista.

5.1 Toimeksiantojen vastaanottaminen ja välittäminen

Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen lukuun ja vastuulla toimivat sidonnaisasiamiehet välittävät yhtiön eri yhteistyökumppaneiden sijoitusrahasto-osuuksia, erikoissijoitusrahastojen osuuksia, vaihtoehtorahastojen osuuksia, joukkovelkakirjalainoja ja strukturoituja tuotteita tai muita rahoitusvälineitä ottamalla vastaan asiakkaiden rahasto-osuuksia koskevia merkintä-, lunas-tus-, ja vaihtotoimeksiantoja sekä strukturoitujen tuotteiden ja joukkovelkakirjalainojen osto- tai merkintäsitoumuksia sekä myynti- ja ostotoimeksiantoja.

Rahasto-osuuksia koskevat toimeksiannot Titanium Sijoituspalvelut Oy välittää asianomaiseen rahastoyhtiöön toteutettavaksi. Muita rahoitusvälineitä koskevat toimeksiannot Titanium Sijoituspalvelut Oy välittää edelleen asianomaisen rahoitusvälineen tarjoajalle.

Titanium ei toteuta asiakkaan toimeksiantoja. Titanium välittää toimeksiannot edelleen kulloinkin voimassa olevien toimeksiantojen toteuttamista koskevien periaatteiden mukaisesti, jos asiakas ei anna erityisiä toimintaperiaatteista poikkeavia ohjeita. Toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet on kuvattu tämän dokumentin kohdassa 8.

Toimeksiannot asiakkaan aloitteesta yksinkertaisilla rahoitusvälineillä (execution only)

Titanium Sijoituspalvelut Oy on lähtökohtaisesti ennen palvelun tarjoamista velvollinen selvittämään sijoituspalvelun tai rahoitusvälineen asianmukaisuuden tai soveltuvuuden asiakkaalle. Titanium ei ole kuitenkaan velvollinen arvioimaan palvelun tai rahoitusvälineen soveltuvuutta tai asianmukaisuutta asiakkaalle, jos kyse on toimeksiannon vastaanottamisesta ja välittämisestä ja kyseinen palvelu tapahtuu asiakkaan aloitteesta ja, jos toimeksianto liittyy sääntelyn tarkoittamiin yksinkertaisiin rahoitusvälineisiin.

Asianmukaisuuden arviointi

Toimeksiantoja välitettäessä Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiesten on pyydettävä asiakkaalta tiedot sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä voidakseen arvioida, onko suunniteltu rahoitusväline tai sijoituspalvelu asiakkaan kannalta asianmukainen. Mikäli Titanium Sijoituspalvelut tai sen sidonnaisasiamies katsoo, ettei rahoitusväline tai palvelu ole asiakkaan kannalta asianmukainen, on sen ilmoitettava tästä asiakkaalle. Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiehen on myös kerrottava

asiakkaalle, mikäli se ei voi arvioida rahoitusvälineen tai palvelun asianmukaisuutta asiakkaalle siitä syystä, että asiakas ei ole antanut kaikkia arvioinnin perusteeksi tarvittavia tietoja.

5.2 Sijoitusneuvonta

Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen sidonnaisasiamiehet voivat antaa sijoitusneuvontaa asiakkailleen. Sijoitusneuvolla tarkoitetaan asiakkaan pyynnöstä tai Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tai sen sidonnaisasiamiehen edustajan aloitteesta tapahtuvaa yksilöllisen suosituksen antamista asiakkaalle Titanium Sijoituspalvelut Oy:n välittämää rahoitusvälinettä koskevaksi liiketoimeksi, kun sijoitusneuvonnan antamista varten kartoitetaan asiakkaan yksilölliset olosuhteet.

Yksilöllisen suosituksen antamisesta ei ole kyse silloin, kun asiakkaalle esitellään yleisesti yhtiön tarjoamia palveluita tai rahoitusvälineitä tai asiakkaalle referoidaan sijoitustutkimuksissa julkaistuja tietoja. Myöskään markkinointi ei ole sijoitusneuvontaa.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiesten asiakkailleen tarjoama sijoitusneuvonta on luonteeltaan ei-riippumatonta, sillä Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä on rajattu määrä yhteistyökumppaneita, joiden tuotteita ja palveluita Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiesten asiakkaille antama sijoitusneuvonta koskee ja joihin Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä on läheinen sidos Titanium Sijoituspalvelut Oy:n vastaanottaessa palkkioita näiltä yhteistyökumppaneilta.

Soveltuvuuden arviointi

Sijoitusneuvonnan antaminen edellyttää aina soveltu-vuusarviointia, jota varten kartoitetaan asiakkaan taloudellinen asema mukaan lukien tappionsietokyky, sijoituskokemus ja -tietämys sekä sijoitustoimintaa koskevat tavoitteet mukaan lukien riskinsietokyky, jotta Titanium Sijoituspalvelut Oy voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä tai palveluita.

Soveltuvuusarvioinnin tarkoituksena on antaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle mahdollisuus toimia asiakkaan parhaan edun mukaisesti. Tämän vuoksi on tärkeää, että asiakas tai asiakkaan edustaja antaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle ajantasaiset, tarkat ja oikeat tiedot. Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin. Asiakas sitoutuu ilmoittamaan Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle antamissaan tiedoissa tapahtuvista olennaisista muutoksista.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tulee edellä hankkimiensa tietojen valossa arvioida vastaako suositeltava liike-toimi, rahoitusväline tai tarjottava palvelu asiakkaan sijoitustavoitteita mukaan lukien asiakkaan riskinsietokyky, kykeneekö asiakas taloudellisesti kantamaan liiketoimeen, rahoitusvälineeseen tai palveluun liittyvät sijoitustavoitteen kanssa johdonmukaiset riskit ja onko asiakkaalla tai tämän edustajalla tarvittava sijoituskokemus ja -tietämys riskien ymmärtämiseksi suositeltuun toimeen. Jos Titanium Sijoituspalvelut ei saa riittäviä tietoja se ei saa suositella asiakkaalle sijoituspalvelua tai rahoitusvälineitä.

Sijoitusneuvontaa annettaessa asiakas tai asiakkaan edustaja saa häntä palvelevalta Titanium Sijoituspalvelut Oy:n sijoitusasiantuntijalta tai sidonnaisasiamieheltä kirjallisen soveltuvuusraportin, joka sisältää yhteenvedon annetuista neuvoista ja tiedon siitä, sopiiko annettu suositus asiakkaalle ja miten suositus täyttää asiakkaan tarpeita, sijoitustavoitteita ja muita ominaisuuksia.

Titanium Sijoituspalvelut ei automaattisesti arvioi säännöllisesti suositeltujen ja välitettyjen rahoitusvälineiden tai markkinoitujen palveluiden soveltuvuutta asiakkaalle, joten asiakkaan tulee pyytää järjestelyjensä arviointia uudelleen säännöllisin väliajoin, mikäli asiakas haluaa sijoitusten voimassa ollessa varmistua siitä, että asiakkaan tekemät ratkaisut ovat edelleen asiakkaalle soveltuvia. Asiakkaan riskiprofiiliin ja suositeltujen rahoitusvälineiden lajin mukaan Titanium Sijoituspalvelut Oy voi päättää tarjota asiakkaalle mahdollisuutta soveltuvuuden arviointiin myös useammin kuin vuosittain. Säännöllistä soveltuvuuden arviointia koskeva soveltuvuusraportti voidaan antaa asiakkaalle myös sähköpostitse.

Kestävyyshriskien ja pääasiallisten haitallisten vaikutusten huomioiminen sijoitusneuvonnassa

Kestävyyshriski tarkoittaa ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella voi olla kielteinen aineellinen vaikutus sijoituksen arvoon. Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle relevanteista kestävyysriskeistä suuri osa kohdistuu suoraan niihin rahoitustuotteisiin, joita koskien se antaa neuvontaa. Kestävyyshriskien huomioon ottamisen tapa ja laajuus vaihtelevat siten rahoitustuotekohtaisesti. Kun kestävyysriskit on huomioitu rahoitustuotetasolla, kestävyysriskeihin ja niiden huomioimiseen liittyvät tiedot löytyvät tuotekohtaisista tiedoista.

Titanium Sijoituspalvelut Oy pyrkii kohdistamaan olemassa olevia kumppanuussuhteitaan sellaisiin toimijoihin ja rahoitustuotteisiin, joiden osalta on huomioitu kestävyysriskejä näiden omassa toiminnassa ja neuvonnan kohteena olevien rahoitustuotteiden sijoituspäätöksissä. Rahoitustuotetta tarjottaessa arvioidaan sen soveltuvuus ja/tai asianmukaisuus asiakkaalle, minkä yhteydessä myös asiakkaan kestävyysmieltymykset arvioidaan.

Jos asiakas nostaa kestävyysriskien huomioinnin tärkeyden esiin itse, tarjotaan hänelle sellaisia soveltuvia sijoitusvaihtoehtoja, joissa kestävyysriskit ja kestävyysriskijät on otettu huomioon. Kestävyyshriskit saattavat realisoituessaan vaikuttaa merkittävästi neuvonnan kohteena olevien rahoitustuotteiden arvovaihteluun. Asiakas saa tietoa kestävyysriskien mahdollisesta vaikutuksesta rahoitustuotteiden tuottoon sijoituskohteita koskevasta materiaalista.

Titanium Sijoituspalvelut Oy ei toistaiseksi ota huomioon pääasiallisia haitallisia vaikutuksia kestävyystekijöihin yhtiötasolla. Pääasiallisilla haitallisilla kestävyysvaikutuksilla tarkoitetaan sijoituspäätöksistä mahdollisesti suoraan tai välillisesti aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia ympäristölle, yhteiskunnalle tai sosiaalisille tekijöille. Pääasialliset haitalliset vaikutukset huomioidaan kuitenkin omaisuuden hoidossa ja sijoitusneuvonnassa osana soveltuvuusarviota ja kestävyysmieltymysten selvittämistä.

5.3 Yhteistyökumppaneiden tarjoamien omaisuudenhoitopalveluiden markkinointi

Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen sidonnaisasiamiehet voivat oheispalveluna markkinoida asiakkaille myös Titanium Sijoituspalvelut Oy:n yhteistyökumppaneiden tarjoamia omaisuudenhoitopalveluita.

6. ASIAKASVAROJEN KÄSITTELY JA SÄILYTYS

Titanium Sijoituspalvelut Oy eivätkä sen sidonnaismiehet pidä hallussaan asiakkaiden rahavaroja eivätkä rahoitusvälineitä.

Titanium Sijoituspalvelut Oy tai sen sidonnaisasiamiehen markkinoimien omaisuudenhoitopalveluiden osalta asiakasvarojen käsittelystä ja säilyttämisestä vas-taa asianomainen omaisuudenhoitoa tarjoava yhtiö.

7. ASIAKASLUOKITTELU

7.1 Yleistä asiakasluokittelusta

Titanium Sijoituspalvelut Oy luokittelee asiakkaansa ammattimaiseksi asiakkaaksi tai ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi. Sijoituspalvelulain mukaan Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiesten on ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Luokittelu tapahtuu suoraan sijoituspalvelulain nojalla ja laki sisältää yksityiskohtaiset määräykset luokitteluun vaikuttavista tekijöistä. Asiakkaan luokituksella on vaikutusta sijoittajansuojan laajuuteen sekä sovellettavaksi tuleviin menettelytapasääntöihin.

7.2 Asiakasluokittelun muuttaminen

Asiakkaalla on oikeus hakea Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tai sen sidonnaisasiamiehen Titanium Sijoituspalvelut Oy:n lukuun tekemän asiakasluokittelun muuttamista. Luokittelun muuttamista koskeva hakemus on tehtävä kirjallisesti. Luokittelun muuttamisella voi olla vaikutusta sijoittajansuojaan ja menettelytapasäännösten soveltamiseen.

Ammattimaista asiakasta voidaan tämän hakemuksesta kohdella ei-ammattimaisena asiakkaana tai hyväksyttävänä vastapuolena. Myös ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena asiakkaana tiettyjen edellytysten täyttyessä. Hyväksyttäväksi vastapuoleksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena tai ei-ammattimaisena asiakkaana. Titanium Sijoituspalvelut Oy harkitsee tapauskohtaisesti luokittelun muuttamisen edellytyksiä ja sitä hyväksyykö se asiakkaan hakemuksen.

Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle tai sen sidonnaisasiamiehelle muutoksista, jotka voivat vaikuttaa asiakkaan luokitteluun. Lisäksi ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus pyytää ei-ammattimaisen asiakkaan kohtelua, jos asiakas katsoo, ettei sillä ole riittävä kokemusta ja tietämystä arvioida tai hallita palveluun tai liiketoimeen liittyviä riskejä.

7.3 Luokittelun vaikutus sijoittajansuojaan ja sovellettaviin menettelytapavaatimuksiin

Ei-ammattimainen asiakas

Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen sidonnaisasiamiehet toimittavat kaikki sijoituspalvelulain perusteella annettavat tiedot lähtökohtaisesti sähköisesti. Ei-ammattimaisella asiakkaalla on oikeus pyytää tietoja myös paperisena.

Kuluttajiksi luokiteltavilla ei-ammattimaisilla asiakkailla on etämyynnissä peruuttamisoikeus. Peruuttamisoikeutta ei kuitenkaan ole sellaisen rahoituspalvelun tai siihen liittyvän rahoitusvälineen osalta, jonka arvo vaihtelee rahoitusmarkkinoilla tapahtuvien muutosten perusteella. Näin ollen kuluttaja-asiakkaalla ei ole oikeutta peruuttaa esim. antamaansa rahoitusvälineen osto-, myynti-, merkintä- tai lunastustoimeksiantoa.

Ei-ammattimaiset asiakkaat ovat sijoittajien korvausrahaston suojan piirissä. Rahasto korvaa ei-ammattimaiselle asiakkaalle aiheutuneet menetykset silloin, kun rahaston jäsen ei ole suorittanut suojan piiriin kuuluvan sijoittajan selviä ja riidattomia saatavia sopimuksen mukaisesti. Sijoittajien korvausrahasto ei kuitenkaan kata sijoitusrahastotoimintaa. Titanium Sijoituspalvelut Oy ei ole Sijoittajien korvausrahaston jäsen, sillä Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä ei ole hallussa asiakkaiden rahavaroja eikä rahoitusvälineitä.

Ei-ammattimaisilla asiakkailla on myös oikeus saada sijoituspalvelulain soveltamista koskevat yksittäiset erimielisyydet ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen ratkaistavaksi. Tällaisena toimielimenä toimii vakuutus- ja rahoitusneuvonnan yhteydessä toimiva sijoituslautakunta.

Ammattimainen asiakas

Jos asiakas on suoraan lain nojalla luokiteltu ammattimaiseksi asiakkaaksi, Titanium Sijoituspalvelut Oy tai sen sidonnaisasiamies voi sijoitusneuvontaa tarjottaessa olettaa, että ammattimainen asiakas pystyy kantamaan taloudellisesti suositeltuun liiketoimeen liittyvät asiakkaan sijoitustavoitteiden mukaiset sijoitusriskit eikä asiakkaan taloudellista asemaan ole näin ollen tarpeen selvittää.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä ei ole velvollisuutta toimittaa ammattimaiselle asiakkaalle lausuntoa antamastaan sijoitusneuvonnasta tai rahoitusvälineiden soveltuvuudesta.

Hyväksyttävä vastapuoli

Sijoituspalveluiden tarjoamista koskevat menettelytapasäännökset ja sijoittajan suoja koskevat säännökset eivät sovellu hyväksyttäviin vastapuoliin. Titanium Sijoituspalvelut Oy ei arvioi rahoitusvälineen soveltuvuutta hyväksyttävälle vastapuolelle tai hyväksyttävän vastapuolen kuulumista rahoitusvälineen kohdemarkkinaan. Titanium Sijoituspalvelut Oy ei toimita hyväksyttävälle vastapuolelle lausuntoa antamastaan sijoitusneuvonnasta tai rahoitusvälineiden soveltuvuudesta.

8. TOIMEKSIANTOJEN TOTEUTTAMISPERIAATTEET

Toimeksiantojen toteuttamisperiaatteilla tarkoitetaan toimintaperiaatteita, joita Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen sidonnaisasiamiehet noudattavat vastaanottaessaan ja välittäessään ei-ammattimaisten ja ammattimaisten asiakkaiden rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja saavuttaakseen yhtiön asiakkaille parhaan mahdollisen tuloksen ("best execution"). Titanium Sijoituspalvelut Oy ottaa vastaan rahoitusvälineitä koskevia osto-, myynti- tai merkintätoimeksiantoja ja välittää ne muun yhteisön toteutettavaksi. Titanium Sijoituspalvelut Oy ei toteuta asiakkaiden toimeksiantoja.

Titanium Sijoituspalvelut Oy pyytää asiakkailtaan ennen sijoituspalvelun tarjoamista suostumuksen toimeksiantojen toteuttamisperiaatteille sekä suostumuksen toimeksiantojen toteuttamiseen toteuttamispaikkojen ulkopuolella. Asiakkaan antaessa toimeksiannon, asiakkaan katsotaan hyväksyneen Titanium Sijoituspalvelut Oy:n kulloinkin voimassa olevat toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet.

Titanium Sijoituspalvelut Oy toimii asiakkaan parhaan edun mukaisesti rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti, kun se välittää asiakkaan toimeksiannon kolmannen osapuolen toteutettavaksi.

Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen sidonnaisasiamiehet lähettävät asiakkailta vastaanottamansa toimeksiannot viipymättä toimeksiannon toteuttajalle toteutettavaksi. Toimeksiannot välitetään eteenpäin saapumisjärjestyksessä, kuitenkin siten, että päivittäisessä kaupan käynnissä olevien rahoitusvälineiden toimeksiannot voidaan välittää ennen muita toimeksiantoja.

Titanium Sijoituspalvelut Oy toteuttaa kaikki kohtuulliset toimenpiteet päästäkseen asiakkaidensa kannalta parhaimpaan mahdolliseen tulokseen. Välittäessään asiakkaiden toimeksiantoja yhtiö huomioi seuraavat toteuttamisen kannalta olennaiset seikat:

- rahoitusvälineen hinta;
- toimeksiannon toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset;
- toimeksiannon toteutumisen nopeus;
- toimeksiannon toteutumisen ja selvityksen todennäköisyys;
- toimeksiannon koko ja luonne; ja
- muut toimeksiannon kannalta olennaiset seikat.

Titanium Sijoituspalvelut Oy määrittelee olennaisten seikkojen tärkeysjärjestyksen seuraavien kriteerien perusteella:

- asiakkaan ominaispiirteet, mukaan lukien asiakkaan luokittelu ei-ammattimaiseksi tai ammattimaiseksi asiakkaaksi;
- asiakkaan toimeksiannon erityispiirteet;
- toimeksiannon kohteena olevien rahoitusvälineiden ominaispiirteet; ja
- niiden toteuttamispaikkojen ominaispiirteet, joihin toimeksianto voidaan ohjata.

Ei-ammattimaisen asiakkaan kohdalla paras tulos määräytyy kokonaissuorituksen perusteella. Kokonaissuoritus muodostuu rahoitusvälineen hinnasta ja toimeksiannon toteuttamiseen liittyvistä kustannuksista, jotka sisältävät kaikki toimeksiannon toteuttamisesta asiakkaalle suoraan aiheutuvat kustannukset, kuten esimerkiksi:

- yhtiön asiakkaalta perimät maksut;
- toteuttamispaikan perimät maksut;
- kaupan selvitykseen liittyvät maksut; ja
- muut toimeksiannon toteuttamiseen osallistuville kolmansille osapuolille suoritettavat maksut.

Titanium Sijoituspalvelut Oy voi kokonaissuorituksen lisäksi ottaa huomioon myös muita tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa kokonaissuoritukseen, kuten esimerkiksi:

- epälikvidin rahoitusvälineen, kuten strukturoidun tuotteen, toimeksiantoa välitettäessä niiden toimeksiantojen toteuttajien joukon, joiden toteutettavaksi tuotetta koskeva toimeksianto voidaan ohjata; ja
- tuotteen jälkimarkkinoilla olevien mahdollisten vastapuolien määrä.

Titanium Sijoituspalvelut Oy ei yhdistä asiakkaiden toimeksiantoja.

Titanium Sijoituspalvelut Oy valitsee käyttämänsä toimeksiantojen toteuttajat huolellisesti ja tarkistaa sen, että toimeksiannon toteuttajalla on toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevat periaatteet, joita se noudattaa. Toimeksiannon toteuttajan yleisiä valintakri-teerejä tavanomaisten kaupankäyntikulujen ohella ovat hyvämaineisuus toimialalla, tarjotun palvelun yleinen laatutaso, vakaa taloudellinen asema ja se, että toimeksiannon toteuttaja toteuttaa päätoimisesti vastaavia toimeksiantoja toimialalla.

Titanium Sijoituspalvelut Oy välittää asiakastoimeksiantoja toteutettavaksi seuraavasti:

- Rahasto-osuuksia koskevat toimeksiannot välitetään seuraavien rahastoyhtiöiden toteutettavaksi: Titanium Rahastoyhtiö Oy, eQ Rahastoyhtiö Oy, S-Pankki Rahastoyhtiö Oy, Grit Rahastoyhtiö Oy, Fourton Oy, ODIN Fortvalning AS ja PYN Fund Management Oy.
- Strukturoidut sijoitustuotteet välitetään toteutettavaksi SIP Nordic Fondkommission AB-yhtiöön.

Myös muiden toimeksiannon toteuttajien käyttäminen on mahdollista. Toimeksiannon vastaanottanut toimeksiannon toteuttaja toteuttaa toimeksiannot omien periaatteidensa mukaisesti ja asiakkaan kannalta parhaalla mahdollisella tavalla.

Jos Titanium Sijoituspalvelut Oy:n välittämä asiakkaan toimeksianto toteutetaan toteuttamispaikalla, yhtiö pyrkii kohdistamaan toimeksiannot tehokkaimmille, luotettavimmille ja läpinäkyvimille toteuttamispaikoille huomioiden näissä toimintaperiaatteissa kuvatut seikat. Titanium Sijoituspalvelut Oy ilmoittaa asiakkaalle tiedon siitä, missä toteuttamispaikassa toimeksianto toteutettiin.

Strukturoiduilla sijoitustuotteilla käydään yleensä kauppaa toteuttamispaikkojen ulkopuolella, jos tämä parantaa asiakkaan kannalta parasta mahdollista lopputulosta. Toteuttamispaikkojen ulkopuolella tehtävissä kaupoissa toimeksiannon toteuttaja asettuu asiakkaan vastapuoleksi kaupassa. Mikäli asiakkaan toimeksiannolle on useampia toteutuspaikkoja, Titanium Sijoituspalvelut Oy arvioi missä niistä on mahdollista saavuttaa asiakkaan kannalta paras mahdollinen tulos. Toteuttamispaikkojen ulkopuolella toteutettaviin toimeksiantoihin voi liittyä kaupan vastapuolesta johtuva vastapuolisriski. Titanium Sijoituspalvelut Oy antaa asiakkaan pyynnöstä lisätietoja siitä, minkälaisia vaikutuksia toteuttamispaikkojen ulkopuolisella kaupankäynnillä on.

Titanium Sijoituspalvelut Oy julkistaa vuosittain kunkin rahoitusvälineen osalta viisi kaupankäyntivolyyymilla mitattuna merkittävimpiä toimeksiantojen toteuttajaa ja toteuttamispaikkaa, joiden kautta Titanium Sijoituspalvelut Oy toteutti asiakastoimeksiantoja edellisellä vuonna sekä tiedot toteutusten laadusta. Tiedot julkaistaan verkkosivuilla.

Asiakkaan Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle tai sen sidonnaisasiamiehelle antamat erityiset ohjeet ovat aina ensisijaisia suhteessa toimintaperiaatteisiin. Asiakkaan antamien erityisten ohjeiden noudattaminen saattaa estää Titanium Sijoituspalvelut Oy:tä tai sen sidonnaisasiamiestä toteuttamasta toimintaperiaatteiden mukaisia toimenpiteitä.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä on oikeus poiketa tilapäisesti toimintaperiaatteistaan markkinoiden tai järjestelmien toimintahäiriöiden vuoksi. Häiriötilanteissa Titanium Sijoituspalvelut Oy toteuttaa kohtuulliset toimet päästäkseen tulokseen, joka olosuhteisiin nähden on asiakkaan kannalta paras mahdollinen.

Titanium Sijoituspalvelut Oy tarkistaa toimintaperiaatteiden asianmukaisuuden vuosittain. Lisäksi arviointi tehdään aina silloin, kun tapahtuu sellainen olennainen muutos, joka vaikuttaa toimeksiannon toteuttavan yhteisön kykyyn päästä asiakkaiden kannalta parhaaseen mahdolliseen tulokseen.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n kulloinkin voimassa olevat toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet ovat saatavilla Titaniumin verkkosivuilla. Ne ovat osa Titanium Sijoituspalvelut Oy:n sijoittajatiedotetta, jossa annetaan sijoitus- ja oheispalvelujen tarjoamiseen liittyvää etukäteistietoa asiakkaille (tämä dokumentti). Yhtiö ilmoittaa toimintaperiaatteiden olennaisista muutoksista verkkosivuilla.

9. ETURISTIRIITATILANTEIDEN HALLINTA

Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen sidonnaisasiamiehet noudattavat Titanium Sijoituspalvelut Oy:n hallituksen hyväksymiä toimintaperiaatteita eturistiriitojen tunnistamiseksi, ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi.

Eturistiriitatilanne voi syntyä, kun Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä, sen henkilökunnalla tai toisella asiakkaalla on tarjottuun rahoitusvälineeseen tai sijoituspalveluun liittyvä asiakkaan edusta poikkeava etu tai intressi.

Titanium Sijoituspalvelut pyrkii aktiivisesti tunnistamaan ja ehkäisemään mahdolliset eturistiriitatilanteet, joihin voi liittyä asiakkaan etuihin kohdistuvia merkittäviä riskejä. Yhtiön toiminnassa pyritään aina ensisijaisesti välttämään eturistiriitatilanteita ja toiminnan lähtökohtana on asiakkaiden tasapuolinen kohtelu.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:ssä ja sen sidonnaisasiamiehissä käytettyjä keinoja eturistiriitojen hallitsemiseen ovat mm. henkilöiden tai toimintojen välisten tietojen vaihdon estäminen tai valvominen esim. erillisten tietojärjestelmien ja käyttövaltuuksien avulla, toimintojen ja toimitilojen asianmukaisen erottaminen, henkilökunnan kouluttaminen ja ohjeistaminen sekä henkilökunnan ja johdon

kaupankäyntisäännöt. Lisäksi Yhtiössä kulloinkin käytössä olevat palkitsemisjärjestelmät rakennetaan niin, etteivät ne kannusta Yhtiön johtoa tai työntekijöitä toimimaan asiakkaan etujen vastaisesti.

Jos eturistiriitatilannetta ei edellä mainituista toimenpiteistä huolimatta voida välttää, asiakkaalle annetaan pysyvällä tavalla riittävän tarkat tiedot eturistiriitatilanteen luonteesta ja syystä sekä asiakkaan etuihin kohdistuvien riskien pienentämiseksi toteutetuista toimenpiteistä ennen liiketoimen suorittamista asiakkaan lukuun, jotta asiakas voi tehdä päätöksensä saamaansa tietoon perustuen. Asiakas harkitsee itsenäisesti, haluaako hän kerrotusta eturistiriitatilanteesta huolimatta, että liiketoimi suoritetaan. Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen sidonnaisasiamies voivat myös kieltäytyä sijoituspalvelun tarjoamisesta eturistiriitatilanteesta.

Näitä eturistiriitojen tunnistamista, estämistä ja hallintaa koskevien periaatteiden noudattamista valvotaan ja tunnistetut eturistiriitatilanteet käsitellään periaatteiden mukaisesti ja raportoidaan johdolle ja hallitukselle.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n hallitus tarkistaa eturistiriitatilanteiden tunnistamista ja ehkäisemistä koskevien toimintaperiaatteiden ajantasaisuuden vuosittain ja niitä päivitetään aina tarvittaessa. Titanium Sijoituspalvelut Oy antaa pyydettyä lisätietoa eturistiriitoja koskevista periaatteista.

10. KULUT JA PALKKIOT

Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen sidonnaisasiamiehet eivät peri asiakkailtaan kuluja tai palkkiota tarjoamisestaan sijoituspalveluista. Titanium Sijoituspalvelut Oy:n toiminnan kustannukset katetaan asiakkaan valitsemien sijoituspalveluiden tai rahoitusvälineiden tarjoajilta saatavilla palkkioilla ja/tai palkkionpalautuksilla (kannustimet). Nämä sijoituspalveluiden tai rahoitusvälineiden tarjoajat perivät omiin tuotteisiinsa ja palveluihinsa liittyvät palkkiot ja kulut suoraan asiakkaalta.

Titanium Sijoituspalvelut Oy antaa asiakkaalle ennen sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamista sääntelyn mukaiset tiedot palveluun ja palveluun liittyvien rahoitusvälineiden kuluista ja veloituksista sekä kannustimista. Mikäli todellisia kuluja ja veroituksia ei ole mahdollista esittää etukäteen, ilmoitetaan kulut ja veloitukset arvion perusteella. Lisäksi tiedot toteutuneista kuluista ja veloituksista esitetään sääntelyn mukaisessa laajuudessa asiakkaan Titanium Sijoituspalvelut Oy:n suosituksen perusteella tekemien sijoitusten osalta sijoitusten voimassaoloajalta vuosittain jälkikäteen.

11. KANNUSTIMET

Kannustimella tarkoitetaan sijoituspalvelulain mukaan maksua, palkkiota tai muuta rahallista tai ei-rahallista etua, jonka Titanium Sijoituspalvelut Oy voi saada kolmannelta osapuolelta tai maksaa kolmannelle osapuolelle sijoitus- ja oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä. Kannustimet voivat olla kertaluonteisia tai jatkuvia.

Titanium Sijoituspalvelut Oy on sopinut sekä kertaluonteisista että jatkuvista palkkionpalautusjärjestelyistä niiden sijoituspalveluiden tai rahoitusvälineiden tarjoajien (yhteistyökumppaneiden) kanssa, joiden tarjoamia sijoitusrahastoja, erikoissijoitusrahastoiksi luokiteltavia vaihtoehtorahastoja ja strukturoituja sijoitustuotteita se välittää tai joiden omaisuudenhoitopalveluita se markkinoi. Titanium Sijoituspalvelut Oy voi saada palkkionpalautuksia välittämiensä sijoitusrahastojen ja erikoissijoitusrahastojen merkintä-, hallinnointi- ja lunastuspalkkioista sekä mahdollisista tuottosidonnaisista palkkioista. Välittämiensä strukturoitujen sijoitustuotteiden osalta Titanium Sijoituspalvelut Oy voi saada palkkionpalautuksia tuotteisiin liittyvistä merkintäpalkkioista ja strukturointikustannuksista. Markkinoimiensa omaisuudenhoitopalveluiden osalta Titanium Sijoituspalvelut Oy voi saada palkkioidenpalautuksia palvelun aloituspalkkioista sekä omaisuudenhoitajan palvelua tarjotessaan asiakkaalta veloittamista muista palkkioista kuten omaisuudenhoitopalkkioista.

Palkkionpalautukset eivät lisää asiakkaiden kustannuksia.

Palkkionpalautukset ja palkkiot ovat korvausta Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle yhtiön yhteistyökumppaneiden tuotteiden ja palveluiden välitys-, asiakaspalvelu- tai markkinointityöstä tai korvausta näiden palveluiden hoitamisesta. Kannustimena pidettävien erien perusteena on maksun vastaanottajan asema asiakaspalvelun tuottamisessa ja lisäpalveluiden tai korkeatasoisempien palveluiden tarjoamisessa asiakkaalle.

Titanium Sijoituspalvelut Oy arvioi kaikki vastaanottamansa kannustimet ja varmistaa, että ne perustuvat Titanium Sijoituspalvelut Oy:n asemaan lisäpalveluiden tai korkeatasoisemman palvelun tarjoajana asiakkaalle sekä, että kannustimet eivät johda koskaan Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tarjoaman palvelun puolueellisuuteen tai vääristyneisyyteen tai muutoin haittaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tai sen työntekijöiden tai sidonnaisasiamiesten rehellistä, tasapuolista ja ammattimaista toimintaa asiakkaiden etujen mukaisesti. Titanium Sijoituspalvelut Oy arvioi myös, että sen vastaanottamat kannustimet ovat oikeasuhtaisia tarjottavaan lisäpalveluun nähden.

Parantaakseen asiakkaidensa saaman palvelun laatua Titanium Sijoituspalvelut Oy tarjoaa ei-riippumattoman sijoitusneuvonnan ja toimeksiantojen välittämisen yhteydessä asiakkailleen lisäpalveluna säännöllisesti sähköisesti toimitettavia markkinakatsauksia, jotka sisältävät tietoa ja näkemystä rahoitusmarkkinasta asiakkaan sijoituspäätösten tueksi, sekä mahdollisuutta saada vähintään vuosittain arvio siitä, ovatko rahoitusvälineet, joihin asiakas on Titanium Sijoituspalvelut Oy:n kautta sijoittanut, edelleen asiakkaalle sopivia.

Oheispalvelujen tarjoamisen (yhteistyökumppaneiden omaisuudenhoitopalveluiden markkinoinnin) yhteydessä Titanium Sijoituspalvelut Oy tarjoaa asiakkailleen lisäpalveluna

- 1) asiantuntija-apua omaisuudenhoitopalvelun löytämisessä,
- 2) markkinakatsauspalvelua, jossa asiakkaille toimitetaan säännöllisesti yhtiön yleinen markkinanäkemys ja näkemys optimaalisesta sijoitusten allokaatiosta markkinatilanteesta, ja
- 3) säännöllistä yhteydenpitoa asiakkaaseen ja omaisuudenhoitajan onnistumisen ja tuoton sekä asiakkaan tyytyväisyyden seuranta ja arviointia yhdessä asiakkaan kanssa keskustellen. Edellä lueteltujen lisäksi Titanium voi tarjota muita asiakkaalle lisäarvoa tuottavia palveluita.

Titanium Sijoituspalvelut Oy antaa asiakkaalle ennen sijoituspalvelun tarjoamista sääntelyn mukaiset tiedot Titanium Sijoituspalvelut Oy:n vastaanottamista kannustimista ja/tai eduista. Ennen palvelun tarjoamista asiakkaalle voidaan antaa tiedot maksun tai edun laskentamenetelmästä, jos määrää ei pystytä tarkkaan määrittämään. Asiakas saa tiedot toteutuneen maksun tai edun tarkasta määrästä vähintään vuosittain jälkikäteen.

Lisäksi Titanium Sijoituspalvelut ja sen sidonnaisasiamiehet voivat vastaanottaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:n yhteistyökumppaneilta vähäisiä ei-rahallisia etuja, kuten koulutus- ja seminaaritilaisuuksia ja tilaisuuksiin liittyviä kohtuullisia tarjoiluja. Tällaisten vähäisten ei-rahallisten etujen tarkoituksena on Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiesten osaamisen ja tuotetuntemuksen parantaminen.

12. RAHOITUSVÄLINEISTÄ JA NIIDEN RISKEISTÄ

12.1. Yleistä riskeistä

Tässä osiossa on esitetty yleiskuvaus Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiesten välittämistä rahoitusvälineistä sekä joistain yleisimmistä muista rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä riskeistä. Jäljempänä esitetty kuvaus ei ole tyhjentävä eikä se sisällä kaikkia mahdollisia kyseisiin rahoitusvälineisiin liittyviä riskejä.

Ennen sijoituspäätöksen tekemistä asiakkaan tulee tutustua huolellisesti rahoitusvälinettä koskeviin ehtoihin (esimerkiksi rahastoesite, avaintietoasiakirja ja rahaston säännöt), ominaisuuksiin ja niistä aiheutuviin velvollisuuksiin, jotta asiakas voi ymmärtää rahoitusvälineisiin liittyvät riskit sekä sijoituspäätöksestä mahdollisesti aiheutuvat vaikutukset asiakkaan taloudelliseen asemaan mukaan lukien verovaikutukset. Asiakkaan on syytä perehtyä myös sijoitusmarkkinoihin, erilaisiin sijoitusvaihtoehtoihin ja sijoituspalveluihin. Asiakkaan tulee huolellisesti perehtyä hänelle annettaviin sijoitussuosituksiin, valitsemiinsa sijoitusinstrumentteihin ja niihin sisältyviin riskeihin, asiakassopimukseen, asiakkaalle toimitettuihin vahvistuksiin, raportteihin ja muihin ilmoituksiin.

Asiakkaan tulee huomioida, että hän kantaa itse riskin sijoituskohteiden arvon muutoksista. Sijoitustoimintaan liittyy aina taloudellinen riski. Tavoiteltu tuotto voi jäädä saamatta ja sijoitetun pääoman voi menettää osittain tai kokonaan. Asiakas vastaa aina itse omien sijoituspäätöstensä taloudellisista vaikutuksista. Ennen sijoituspäätöksen tekemistä on suositeltavaa tarvittaessa hankkia kulloiseenkin tilanteeseen soveltuvia asiantuntijaneuvoja. On tärkeää muistaa, että rahoitusvälineiden historiallisen tuoton kehitys ei ole tae tulevista tuotoista.

12.2. Riskityyppien määritelmiä

Markkinariski tarkoittaa markkinahintojen vaihtelusta aiheutuvaa riskiä. Markkinariskejä ovat korko-, osake-, valuutta- tai muu hintariski.

Korkoriski tarkoittaa korkotason vaihtelusta aiheutuvaa riskiä. Korkotason nousu laskee joukkovelkakirjalainojen jälleen markkinahintaa ja korkotason lasku puolestaan nostaa sitä.

Osakeriski tarkoittaa osakkeiden hinnanvaihteluun liittyvä markkinariskiä.

Valuutariski tarkoittaa valuuttakurssien vaihtelusta aiheutuvaa riskiä.

Luottoriski on rahoitustoiminnassa luotonottajan tai muun vastapuolen riittävään maksukykyyn liittyvä perusriski. Luottoriski on tappioriski, joka aiheutuu lainanottajista, joukkovelkakirjojen velallisista, takaajista tai muista vastapuolista, jotka eivät heikentyneen maksukykyyn vuoksi selviydy vastuistaan. Luottoriski liittyy myös vastapuolen luottokelpoisuuden heikkenemiseen, joka voi laskea luotonottajan liikkeesen laskeman arvopa-perin kurssia markkinoilla.

Selvitysriski on luottoriski, joka syntyy arvopaperitransaktion vastapuolen kyvystä toimittaa sovittujen ehtojen mukainen suoritus toisen vastapuolen jo täytettyä omat sopimusvelvoitteensa. Selvitysriski on suuri valuuttatransaktioissa ja valuutanvaihtosopimuksissa, koska käteismaksut voidaan suorittaa eri aikoina ja selvittää eri aikavyöhykkeissä. Selvitysriskiä voi sisältyä myös osakekaupankäyntiin erityisesti kehittyvillä markkinoilla. Selvitysriskiä sisältyy rahoitusvälineiden kaupankäyntiin erityisesti sellaisilla kehittyvillä markkinoilla, joilla maksu ja rahoitusvälineen luovutus selvitetään erillään.

Volatileettiriski. Volatileetti tarkoittaa kurssiheilah-telun voimakkuutta. Sijoituksen volatiliiteetin kasvaessa myös tappion tai voiton mahdollisuus kasvaa. Volatileettia esiintyy lähes kaikissa sijoituksissa.

Maksukyvyttömyysriski. Kaupankäynnin vastapuolena toimivan yrityksen tai transaktioon osallistuvien välittäjien maksukyvyttömyys tai laiminlyönti voi johtaa positoiden likvidointiin tai sulkemiseen ilman asiakkaan suostumusta tai siihen, ettei sijoitusten arvoa palauteta asiakkaalle.

Likvideettiriski tarkoittaa riskiä siitä, että rahoitusvälinettä tai muuta sijoituskohteetta ei voida myydä tai ostaa tietyssä ajankohtana, koska sen vaihtuvuus on alhainen tai, sitä että rahoitusvälineestä tai muusta sijoituskohteesta saatava hinta voi olla alempi kuin mitä siitä on maksettu. Likvideettiriskiin vaikuttaa rahoitusvälineen tai muun sijoituskohteen ominaisuudet kuten kaupankäynnin aktiivisuus, vapaassa kaupankäynnissä olevien arvopapereiden määrä sekä myös markkinoiden häiriöt (esimerkiksi pörssin toimintakatkos). Joissakin tilanteissa rahoitusvälineen tai muun sijoituskohteen ostaminen tai myyminen voi olla hankalaa määrättyä ajankohtana, eikä mahdollisia tappioita voida välttämättä rajoittaa.

Vastapuoliriski tarkoittaa pörssin ulkopuoliseen kaupankäyntiin liittyvää riskiä kaupan toteuttajan kyvystä suoriutua velvoitteistaan. (Tämä voi koskea mm. johdannaisia, korkosijoituksia, strukturoituja sijoituksia ja valuuttakauppoja.)

Vipuvaikutusriski tarkoittaa johdannaissopimukseen liittyvää rakennetta, joka aiheuttaa riskin siitä, että jo pienellä kohde-etuuden muutoksella voi olla suuri vaikutus johdannaissopimuksen tuottoon ja arvoon (positiivinen tai negatiivinen).

Yritysriski tarkoittaa sijoitusinstrumentin liikkeeseen laskeneen yhtiön menestykseen liittyvää riskiä.

Hyödykeriski tarkoittaa hyödykesijoitusten tai muiden hyödykekursseihin sidottujen rahoitusvälineiden arvoon vaikuttavia epävarmuus-tekijöitä. Hyödykkeiden arvo määräytyy markkinoilla kysynnän ja tarjonnan sekä näissä odotettujen muutosten perusteella. Hyödykkeiden arvo voi muuttua merkittävästi esimerkiksi luonnonilmiön tai muun ennalta arvaamattoman hyödykkeen tuotantoon vaikuttavan tapahtuman johdosta.

Oikeudellinen riski tarkoittaa sitä, että esimerkiksi arvopaperitransaktion vastapuoli ei noudata lakeja ja asetuksia tai osapuolten välisissä tiedoissa tai sopimuksissa on puutteita. Oikeudellinen riski on korkein sellaisilla kehittyvillä markkinoilla, joilla ei ole kattavaa osapuolien liiketoimintaa, käytäntöjä ja markkinapaikkoja koskevaa lainsäädäntöä ja valvontaa.

Verotusriski. Verosäädökset ja niiden täytäntöönpano muuttuvat aika ajoin. Sijoituksiin voi liittyä monimutkaisia sijoittajakohtaisia verolainsäädäntöön perustuvia veroseuraamuksia.

Operatiivinen riski voi aiheutua muun muassa riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä ja se voi vaikuttaa kaikkiin rahoitusvälineisiin. Liiketoimintariski, erityisesti puutteellisesta tai huonosta liikkeen-johdosta aiheutuva riski, voi vaikuttaa myös yrityksen osakkeenomistajiin tai sijoittajiin. Henkilöstö- ja organisaatiomuutokset voivat vaikuttaa näihin riskeihin merkittävästi.

Toimialakohtainen riski tarkoittaa sitä, että esimerkiksi koko toimialaa koskeva odottamaton muutos vaikuttaa toimialan tulokseen ja toimialaan liittyviin rahoitusvälineisiin.

Kestävyyseriski tarkoittaa ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella voi olla kielteinen aineellinen vai-utus sijoituksen arvoon

12.3. Tietoa rahoitusvälineiden luonteesta ja niihin liittyvistä riskeistä

Sijoitusrahastot ja erikoissijoitusrahastot

Rahastoa hoitava rahastoyhtiö tai vaihtoehtorahastojen hoitaja kerää yksityishenkilöiden ja yhteisöjen varoja yhteen ja sijoittaa ne useisiin eri arvopapereihin, jotka muodostavat rahaston. Rahasto voi olla sijoitusrahastolain mukaisesti sijoitukset hajauttava sijoitusrahasto (UCITS-rahasto) tai vaihtoehtorahasto, joiden sijoitustoiminnalle ei ole laissa asetettu hajautusvaatimuksia (mm. erikoissijoitusrahastot ovat vaihtoehtorahastoja). Rahaston omistavat siihen sijoittaneet sijoittajat osuuksiensa suhteessa. Sijoitusrahastotoimintaa harjoitetaan Finanssivalvonnan valvonnan alaisuudessa

Sijoitusrahastolla on avaintietoasiakirja, rahastoesite ja Finanssivalvonnan vahvistamat säännöt. Näistä selviää, minkä tyyppinen sijoitusrahasto on kyseessä sekä millaista sijoituspolitiikkaa se harjoittaa. Rahasto voi sijoittaa esimerkiksi osakkeisiin (osakerahasto), korkoinstrumentteihin (korkorahasto) tai niiden yhdistelmiin (yhdistelmärahasto). Rahasto voi sijoittaa myös toiseen rahastoon (rahastojen rahasto). Voitonjakoon perustuvan jaottelun mukaan sijoitusrahastot jaetaan rahastoihin, jotka jakavat voittoa esim. vuosittain sekä kasvurahastoihin, joissa voitto kasvattaa rahasto-osuuden arvoa. Samassa rahastossa voi olla sekä tuotto- että kasvuosuuksia.

Rahaston säännöistä ilmenevät myös rahaston sijoitustoiminnan tavoitteet ja rajoitukset. Sijoitusrahasto sijoittaa rahasto-osuuksien myynnistä saamansa varat rahaston säännöissä ilmaistua sijoitusstrategiaa noudattaen. Useimmat sijoitusrahastot noudattavat sijoituspolitiikassaan riskin hajauttamista koskevia periaatteita. Eräät rahastot kuitenkin poikkeavat näistä periaatteista, jolloin niitä kutsutaan erikoissijoitusrahastoiksi.

Rahaston riskitaso riippuu rahaston sijoitusstrategiasta ja siten sijoituskohteista. Sijoitettavien varojen hajauttaminen useampaan kuin yhteen toisistaan riippumattomaan sijoituskohteeseen pienentää rahaston kokonaisriskiä suhteessa yksittäiseen sijoituskohteeseen. Jotkin sijoituskohteet ovat riskillisempiä kuin toiset. Sijoituskohteet voivat altistua markkinariskin lisäksi myös mm. liikkeeseenlaskijasta johtuville riskeille sekä oikeudellisille ja poliittisille riskeille. Rahastot ovat pääsääntöisesti likvidejä päivittäin, mutta rahastojen likvidiyyttä voi olla rajoitettu rahaston säännöissä esimerkiksi poikkeuksellisten markkinatilanteiden varalta rahasto-osuudenomistajien edun vuoksi tai rahaston harjoittaman sijoituspolitiikan vuoksi (likviditeettiriski). Sen lisäksi erikoissijoitusrahastojen osuuksien lunastukset voivat olla mahdollisia vain tiettyinä ajankohtina esim. kerran kuukaudessa tai harvemmin. Vieraan valuutan määräisten rahastojen arvoon vaikuttavat myös valuuttakurssimuutokset (valuutariski).

Rahastoyhtiön on lunastettava rahasto-osuudet sijoittajalta vaadittaessa. Sijoitusrahaston varoista peritään sen toimintaan liittyvät kulut, kuten hallinnointi- ja säilytyspalkkiot, joiden suuruus vaihtelee rahastosta riippuen, ja ne yksilöidään ennen sopimusta annettavissa tiedoissa. Ennen sopimusta annettavissa tiedoissa, erityisesti avaintietoasiakirjassa, on kuvattu lyhyesti sijoitusrahaston ominaisuuksia ja siihen liittyviä riskejä.

ETF-rahastot (Exchange Traded Funds)

ETF-rahastot ovat säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia rahastoja. ETF-rahastoja voidaan ostaa osakkeiden tapaan kansainvälisistä pörseistä. ETF-rahastojen säännöissä määritellään rahaston sijoituspolitiikka. ETF-rahastot voivat poiketa toisistaan merkittävästi sijoituspolitiikan ja riskien osalta.

ETF-sijoittamiseen liittyvät riskit ovat pääsääntöisesti samat kuin muussa kansainvälisessä rahastosijoittamisessa. ETF-rahastot ovat kuitenkin rakenteiltaan erilaisia ja vaihtelevat liikkeeseenlaskijakohtaisesti. ETF:ä on kahdenlaisia kohde-etuudesta riippuen. Fyysisten kohde-etuuksien ETF:t ovat matalampi riskisiä kuin synteettiset ETF:t, joiden riskit ovat korkeammat. ETF-rahastoihin liittyy mm. markkina-, luotto-, valuutta- ja vastapuoliriski sekä mahdollinen asiakasvarojen säilytykseen liittyvä riski.

Pääoma voi laskea tai sen voi teoriassa menettää kokonaan, jos ETF:n kohde-etuutena olevan instrumentin hinta laskee. Sijoitusstrategiasta riippuen hinnanmuutos voi tietyillä ETF:illä olla suurempi kuin kohde-etuuden hinnanmuutos. Liikkeeseenlaskija pyrkii hallitsemaan tuotteisiin liittyvää vastapuoliriskiä erilaisilla vakuusvaateilla. ETF-rahasto voi omistaa rahaston indeksissä olevat arvopaperit tai rahasto on voinut asettaa vakuuden. ETF-rahastojen sopimusrakenteen vuoksi niihin voi liittyä liikkeeseenlaskijaan liittyvä luottoriski. Valuuttakurssiriski tulee huomioida kohde-etuuden valuutan sekä noteerausvaluutan suhteen. Ns. short ETF:t ovat rakenteita, joiden kurssikehitys seuraa päivätasolla käänteisesti kohdemarkkinaa tai -etuutta. Mahdollisessa osakelainauksessa on rajattu vastapuoliriski. Synteettisessä rakenteessa on vastapuoliriski siltä osin kun swap-sopimus on ns. "in-the-money". Lisätietoja riskeistä löytyy jokaisen liikkeeseenlaskijan markkinointiesitteistä. On mahdollista, että ETF:llä ei ole sijoitusaikana jatkuvaa päivittäistä markkinaa, jolloin sijoittaja ei pysty myymään ETF:ää jälkimarkkinoilla (likviditeettiriski).

Sisältöriski eli ETF:n sijoituskohteet eivät välttämättä vastaa tarkasti esimerkiksi rahaston nimeä tai kohdemarkkinan koostumusta. Sisältöriski saattaa esiintyä korostetusti kansainvälisessä ETF-sijoittamisessa, jossa rahastoja koskevaa tietoa ei välttämättä ole helposti saatavilla.

Aktiivisen poikkeaman riski tarkoittaa, että rahaston tuotto voi poiketa vertailuindeksistä. ETF:in aktiivinen poikkeama on yleensä pieni, mutta riski on sijoittajan kannalta sitäkin oleellisempi, kun tavoitteena on nimenomaan indeksin tuoton saavuttaminen. Negatiivista poikkeamaa aiheutuu muun muassa hallinnointipalkkioista ja salkun muokkaamiseen liittyvistä kaupankäyntikuluista.

Osassa ETF-tuotteista on vipuvaikutuksen vuoksi moninkertaiset tuotto- ja tappiomahdollisuudet verrattuna suoraan sijoituksen kohde-etuuteen.

Strukturoidut tuotteet

Strukturoiduilla tuotteilla tarkoitetaan yleensä joukkolaina- tai talletusmuotoisia sijoituksia, jotka muodostuvat pääsääntöisesti korkokomponentista ja riskillisestä johdannaiskomponentista tai muusta riskipitoisesta osasta. Strukturoidun tuotteen tuotto on yleensä sidottu valittujen kohde-etuuksien kehitykseen. Kohde-etuuksina voivat olla esim. osakkeet, osakeindeksit, korko, rahastot, valuutat, hyödykkeet, luottoriski tai näiden erilaiset yhdistelmät. Strukturoidut tuotteet voivat olla rakenteeltaan hyvin monimutkaisia kuten myös pääomaturvaamattomia, joten sijoittajan tulee perehtyä sijoituskohteen ominaisuuksiin ja riskeihin huolellisesti ennen sijoituspäätöksen tekemistä.

Strukturoitu sijoitustuote voi olla pääomaturvattu tai ei-pääomaturvattu. Pääomaturvatussa strukturoidussa tuotteessa liikkeeseenlaskija maksaa eräpäivänä sovitun nimellisarvon takaisin riippumatta kohde-etuuden kehityksestä. Pääomaturva on voimassa vain, jos tuote pidetään eräpäivään asti ja koskee vain pääomaa, ei sijoittajan mahdollisesti maksamaa ylikurssia tai merkintäpalkkiota. Pääomaturva voi olla myös ehdollinen, jolloin pääomaturva on voimassa vain kohde-etuuden rajatun negatiivisen kehityksen aikana. Pääomaturva on aina riippuvainen liikkeeseenlaskijan kyvystä selviytyä velvoitteistaan eräpäivänä ja pääomaturvasta huolimatta sijoittaja voi liikkeeseenlaskijan maksukyvyttömyyden johdosta menettää tuotteeseen sijoittamansa pääoman tai tuoton kokonaan tai osittain.

Ei-pääomaturvatussa strukturoidussa sijoitustuotteessa liikkeeseenlaskija ei etukäteen sitoudu maksamaan velkasitoumuksen nimellisarvoa takaisin ja se voidaan menettää kokonaan tai osittain tuotekohtaisissa ehdoissa tarkemmin kuvatuissa tilanteissa.

Yleisimpänä strukturoituna tuotteena pidetään indeksilainaa, jossa sijoittajalla on mahdollisuus saada tuottona tietty prosenttimääräinen osuus kohde-etuudeksi valitun viiteindeksin (esim. osakeindeksi) mahdollisesta positiivisesta kehityksestä. Lainan kohde-etuuksien arvo voi laina-aikana kehittyä positiivisesti tai negatiivisesti.

Toinen yleinen strukturoidun tuotteen tyyppi on ns. autocall –tuotteet, joissa kohde-etuuden arvon ollessa etukäteen määrättyinä tarkastelupäivänä yli etukäteen määritellyn erääntymisrajan, tuote erääntyy, jolloin sijoittaja saa etukäteen määrätyn tuoton ja liikkeeseenlaskija maksaa myös pääoman takaisin. Mikäli tuote ei eräänny ennen aikaisesti ja kohde-etuuden arvo juoksuajan päätyttyä ylittää etukäteen määrätyn turvarajan, mutta jää alle erääntymisrajan, saa sijoittaja edelleen koko pääoman takaisin, mutta ei tuottoa pääomalle. Mutta kohde-etuuden arvon jäädessä juoksuajan päätyttyä alle turvarajan, saa sijoittaja pääomasta takaisin vain kohde-etuuden arvonkehitystä vastaavan osan.

Strukturoidun tuotteen tuottorakenne saattaa joskus sisältää vipuvaikutuksia, joiden vuoksi jo pienillä kohde-etuuksien kehityksen muutoksilla voi olla suuri vaikutus strukturoidun tuotteen arvoon ja tuottoon (vipuvaikutus-riski). Tuoton laskentaan vaikuttavat myös koronlaskentaperusteet sekä mahdolliset tuottokertoimet. Koska strukturoituun tuotteeseen yleensä sisältyy korkokomponentti, kuten strukturoidun joukkovelkakirjalainan osalta on aina tilanne, liittyy tuotteeseen korkoriski. Markkinakorkojen lasku nostaa indeksilainan jälkimarkkina-arvoa ja korkotason nousu puolestaan laskee sitä muiden tekijöiden pysyessä ennallaan. Indeksilainat on suunniteltu pidettäväksi eräpäivään saakka.

Mikäli sijoittaja myy tällaisen sijoituksen ennen eräpäivää, hänellä on markkinakehitykseen (markkinariski) ja jälkimarkkinoiden likviditeettiin liittyvä riski (likviditeettiriski). Jälkimarkkinahinta voi myyntitilanteessa olla matalampi kuin lainaa merkittäessä, joten riskinä on, että sijoituksesta aiheutuu sijoittajalle pääomatappiota. Tiettyjä Indeksilainoja voi olla vaikeaa tai mahdotonta myydä tiettyinä aikoina. Liikkeeseenlaskijalla voi olla lainaehojen mukaan oikeus maksaa laina ennaikaisesti takaisin, jolloin on myös mahdollista, että takaisinmaksettava määrä on nimellisarvoa matalampi. Ns. autocall -ehto voi johtaa tuotteen lunastukseen ennen eräpäivää, jolloin sijoituksen tuottojakso keskeytyy. Sijoittajan tuleekin kiinnittää huomiota mahdollisiin kaupankäyntirajoitteisiin sekä liikkeeseenlaskijan ennaikaiseen takaisinmaksuoikeuteen ennen sijoituspäätöstä.

Indeksilainaan liittyy aina myös liikkeeseenlaskijasta johtuva luottoriski. Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, ettei liikkeeseenlaskija indeksilainan erääntyessä pysty täyttämään maksuvelvoitteitaan eli maksamaan sijoittajalle lainan nimellispääomaa tai/ja tuottoa. Luottokelpoisuusluokitus on yksi tapa arvioida luottoriskiä, mutta on syytä muistaa, että luottokelpoisuusluokitus saattaa muuttua tai se saatetaan poistaa milloin tahansa. Jos indeksilaina lasketaan liikkeeseen muussa valuutassa kuin euroissa, liittyy lainaan tältä osin myös valuuttariski. Myös kohde-etuudet voivat sisältää valuuttariskiä. Valtion talletussuoja ei koske indeksilainoja.

Jokainen yksittäinen strukturoitu sijoitustuote on oma sijoituskohteensa ja sen ehdot voivat merkittävästi erota tässä kappaleessa esitetyistä yleisistä piirteistä. Kunkin tuotteen erityispiirteet löytyvät tuotekohtaisista ehdoista, joihin sijoittajan tulee tutustua huolellisesti ennen sijoituspäätöksen tekoa.

Warrantit

Warrantti on arvopaperistettu johdannainen, jolla käydään yleensä kauppaa pörssissä. Warrantin kohde-etuutena voi olla esim. osake, indeksi, hyödyke tai näiden yhdistelmä. Warrantissa voidaan käyttää vipuvaikutusta, mistä syystä niiden arvo voi vaihdella suuresti.

Warrantin ehdoista riippuen warrantti antaa haltijalleen oikeuden, mutta eivät velvollisuutta, ostaa (ostowarrantti) tai myydä (myyntiwarrantti) warrantin kohde-etuus tiettyinä päivinä tiettyyn hintaan (toteutushinta). Warrantin kerroin ilmaisee, kuinka monta warranttia tarvitaan yhden kohde-etuuden myymiseen tai ostamiseen. Mikäli warrantilla on eräpäivänään arvoa, sijoittaja saa vastaavan summan joko rahana (nettoarvon tilitys) tai arvo-osuuksina (fyysinen toimitus). Eurooppalainen warrantti toteutetaan päättymispäivänä. Amerikkalaisessa warrantissa taas sijoittaja voi vaatia toteutusta, milloin tahansa voimassaoloaikana.

Warranttien kaupankäynnissä keskeisessä osassa on warrantin liikkeeseenlaskijan antama markkinatakaus. Markkinatakauksessa liikkeeseenlaskija voi sitoutua antamaan warrantille osto- ja myyntinoteerauksen. Markkinatakauksen ehdot on kuvattu warranttia koskevassa esitteessä ja takauksen ehdot voivat vaihdella huomattavasti riippuen liikkeeseenlaskijasta ja warrantista, joten sijoittajan on syytä perehtyä niihin erittäin huolellisesti.

Warrantteihin liittyy korkea riski. Warranttiin sijoittavan on varauduttava siihen, että Warrantti voi eräpäivänään olla arvoton. Tällaisessa tapauksessa sijoittaja menettää sijoituksensa koko arvon. Ostowarrantti erääntyy arvottomana, jos kohde-etuuden arvo on eräpäivänä warrantin toteutushintaa alhaisempi. Myyntiwarrantti puolestaan erääntyy arvottomana, jos kohde-etuuden arvo on eräpäivänä warrantin toteutushintaa korkeampi. Tyypillisimpiä warrantteihin liittyviä riskejä ovat markkinariski, vipuvaikutusriski, luottoriski ja valuuttariski.

Sertifikaatit

Sertifikaatti on arvopaperistettu johdannainen, jonka tuotto-profiili vaihtelee tuotteittain. Sertifikaatteja on kahta tyyppiä, listatut ja ei-listatut sertifikaatit. Listatuilla sertifikaateilla käydään kauppaa pörssissä, niille on olemassa likvidi jälkimarkkina, ja ne ovat juoksuajaltaan yleensä muutaman kuukauden mittaisia. Ei-listatuille sertifikaateille on olemassa rajattu pörssin ulkopuolinen jälkimarkkina, tai ei ollenkaan jälkimarkkinaa, ja niiden juoksu-aika voi olla useita vuosia. Ei-listatut sertifikaatit ovat tyypillisesti tiettyyn markkinäkäytökseen räätälöityjä sijoituksia. Sertifikaateille on tunnusomaista hyvin korkea riskitaso ja vipuvaikutus. Merkintähintaa eli sijoitettua pääomaa ei palauteta missään olosuhteissa. Mahdollinen tuotto maksetaan sertifikaattiehtojen mukaisesti eräpäivänä ja tuotto on usein moninkertainen suhteessa sijoitettuun pääomaan sertifikaatin kohde-etuuden arvon noustessa. Tyypillisimpiä sertifikaatteihin liittyviä riskejä ovat markkinariski, vipuvaikutusriski, luottoriski, likviditeettiriski, ennenaikainen takaisinmaksuriski (takaisinmaksuhinta voi olla merkintähinta pienempi) ja mahdollisesti valuuttariski.

Luoton käyttö sijoittamisessa

Sijoittajan on mahdollista harjoittaa sijoitustoimintaa myös lainarahoituksella. Mikäli sijoitus kehittyy positiivisesti, on lainarahoituksella mahdollisuus saavuttaa suurempi tuotto kuin pelkällä omalla rahoituksella tehdyllä sijoituksella. Sijoittajan on kuitenkin otettava huomioon, että sijoituksen kehittyessä negatiivisesti tai sijoituksen menettäessä kokonaan arvonsa, on sijoittamista varten otettu luotto joka tapauksessa maksettava takaisin. Lainapääomalla sijoittamista harkitsevan tulee aina arvioida velanmaksukykyä riippumatta lainoitettavan sijoituskohteen kehityksestä. Lainakustannukset voivat myös laina-aikana nousta korkotason nousun myötä. Mikäli sijoituskohteen arvo ei enää riitä kattamaan lainalle määriteltä vakuusvaadetta, voi sijoittaja joutua asettamaan lainansa vakuudeksi lisävakuuksia.

Osakkeet

Osake on osakeyhtiön liikkeeseen laskema oman pääoman ehtoinen rahoitusväline. Osakkeen arvo perustuu kulloinkin vallitsevaan näkemykseen osakkeen liikkeeseen laskeneen osakeyhtiön arvosta. Osakesijoituksen tuotto muodostuu osingosta sekä osakkeen arvonnoususta. Yhtiöllä voi olla erilaisia osakesarjoja. Jollakin osakesarjalla on enemmän ääniä yhtiökokouksessa ja toiselle taas maksetaan suurempi osinko. Osake voi olla julkisen kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai kaupankäynnin kohteena monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Osake voi olla myös noteeraamaton.

Osakesijoitusten tyypillisimpiä riskejä ovat osakkeiden hinnanvaihteluun liittyvä markkinariski (osakeriski), yhtiön menestykseen liittyvä riski (yritysriski) sekä kaupankäynnin laajuuteen liittyvä riski (likviditeettiriski). Osakkeiden hinnanvaihteluun vaikuttaa sekä markkinoiden yleinen kehitys, että tiedot liikkeeseenlaskijan menestykseen vaikuttavista seikoista. Riskiin vaikuttaa yleisesti myös mm. liikkeeseenlaskijan toimiala, lainsäädännön muutokset sekä mm. liikkeeseen laskettujen osakkeiden määrä ja omistuksen jakautuminen. Vieraan valuutan määraisten osakkeiden arvoon vaikuttavat myös valuut-takurssimuutokset.

Osakkeenomistajan kannalta osakesijoitus on edellä kuvatuista syistä riskisijoitus. Osakesijoituksiin sisältyy mahdollisuus menettää koko sijoitettu pääoma, jos liikkeeseenlaskija ajautuu konkurssiin (vastapuoliriski). Osakesijoitukseen liittyy myös aina epävarmuus tuoton suuruudesta. Kehittyvien markkinoiden osakkeisiin sijoittamista voidaan pitää muita osakesijoituksia riskipitoisempana, sillä näille markkinoille voi olla tyypillistä vakiintumaton toimintaympäristö ja lainsäädäntö, poliittiset riskit, valuuttakurssien voimakkaat heilahtelut, vastapuoliriskit sekä osakemarkkinoiden alhaisempi likviditeetti. Suorat osakesijoitukset ovat pitkän aikavälin sijoituksia.

Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat ovat vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joilla yhteisöt hakevat rahoitusmarkkinoilta pitkäaikaista rahoitusta. Joukkovelkakirjoja voi laskea liikkeeseen esim. valtio, kunta, yritys, luotto-laitos, vakuutus- ja rahoituslaitos. Joukkovelkakirjalaina voi olla kiinteä- tai vaihtuvakorkoinen, mutta myös nollakorkoinen, jolloin joukkovelkakirjalaina on laskettu liikkeeseen alle nimellisarvon. Joukkovelkakirjan arvo määritellään kassavirtojen nykyarvona markkinoilla vallitsevaa tuottovaatimusta eli diskonttokorkoa käyttäen. Kassavirrat muodostuvat joukkovelkakirjalainan ehtojen perusteella maksettavien koronmaksujen sekä lainan pääoman takaisinmaksuista. Laina maksetaan takaisin yleensä yhdessä erässä laina-ajan päättyessä. Joukkovelkakirjalainat ovat yleensä vakuudettomia. Jos lainalla on huonompi etuoikeus kuin liikkeeseenlaskijan muilla sitoumuksilla, se on debentuuri.

Joukkovelkakirjalainaan liittyviä tyypillisiä riskejä ovat korkoriski ja luottoriski. Korkotason nousu laskee joukkovelkakirjalainan jälkimarkkina-arvoa ja korkotason lasku taas nostaa sitä. Mikäli joukkovelkakirjalaina myydään jälkimarkkinoilla ennen lainan eräpäivää, voi jälkimarkkinahinta muodostua sijoitettua pääomaa alhaisemmaksi. Mikäli joukkovelkakirjalaina on laskettu liikkeeseen muussa valuutassa kuin eroissa, liittyy lainaan myös valuuttariski.

Rahamarkkinainstrumentit

Rahamarkkinainstrumentit ovat vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joilla yhteisöt hakevat rahoitusmarkkinoilta lyhytaikaista rahoitusta. Rahamarkkinainstrumentteja ovat esim. sijoitustodistukset, valtion velkasitoumukset, yritystodistukset ja kuntatodistukset. Rahamarkkinainstrumenttien laina-aika on korkeintaan 12 kuukautta ja ne lasketaan liikkeeseen pääsääntöisesti alle nimellisarvonsa (diskonttoinstrumentti). Liikkeeseenlaskija maksaa rahamarkkinainstrumentin nimellisarvon rahamarkkinainstrumentin eräpäivänä. Rahamarkkinainstrumentin tuotto muodostuu hankintahinnan ja nimellisarvon erotuksesta. Rahamarkkinainstrumentteihin korkoinstrumentteina liittyviä tyypillisiä riskejä ovat korkoriski ja luottoriski.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimuksella tarkoitetaan instrumenttia, jonka arvo riippuu sen kohde-etuuden arvon muutoksista, hintavaihtelusta, korkotason vaihtelusta, sopimuksen erääntymisajasta tai muusta johdannaisen arvoon vaikuttavasta tekijästä. Johdannaissopimuksia ovat mm. optiot, termiinit, futuurit, vaihtosopimukset ja näiden yhdistelmät. Johdannaissopimuksen kohde-etuutena voi olla esim. osake, korko, hyödyke, luottoriski tai indeksi. Johdannaissopimukset voidaan jakaa vakioituihin ja vakioimattomiin ns. OTC -johdannaisiin.

Johdannaissopimuksia käytetään yleisimmin muiden sijoitusten tai taloudellisilta riskeiltä suojaamiseen, mutta niitä voidaan käyttää myös spekulatiivisiin tarkoituksiin. Johdannaissopimukset voivat olla hyvin lyhyitä tai usean vuoden mittaisia. Johdannaissopimuksista voi tyypistä riippuen aiheutua asiakkaalle muita taloudellisia sitoumuksia tai velvoitteita kuin hankintakustannus, ja hankintaan voi liittyä vakuusvaatimus tai muita velvoitteita. Johdannaissopimuksen arvo voi muuttua nopeasti ja voimakkaasti, jolloin mahdollinen vakuusvaje voidaan joutua kattamaan lisävakuuksilla. Vakuus voidaan myös joutua realisoimaan.

Johdannaissopimukseen liittyy huomattavia riskejä eikä niitä näin ollen suositella kokemattomalle sijoittajalle tai sijoittajalle, jolla ei ole riittävää taloudellista riskinkantokykyä. Kohde-etuuksiin liittyvät riskit ja niistä aiheutuvat hinnanvaihtelut vaikuttavat suoraan johdannaisten arvoon. Johdannaissopimukseen liittyvät tyypilliset riskit ovat kohde-etuuden arvon liittyvä markkinariski, vastapuolen maksukyvyttömyydestä johtuva luottoriski, vipuvaikutusriski sekä vieraan valuutan määräisiin johdannaisten arvoon liittyvä valuutariski. Yksittäisen johdannaissopimuksen ehdot voivat olla sellaisia, että voitto-/tappiomahdollisuus voi kasvaa hyvin suureksi. Tappioriski voi tietyissä strategioissa muodostua teoriassa rajattomaksi.

13. RAHOITUSVÄLINEIDEN VEROTUS

Asiakas vastaa aina itse sijoitustoimintaansa liittyvistä veroseuraamuksista, mistä syystä asiakkaan tulee huolellisesti ennen sijoituspäätöksen tekemistä perehtyä rahoitusvälineen liittyvään verotukseen. Asiakkaan tulee tarvittaessa kääntyä veroasiantuntijan puoleen.

Asiakkaan tulee kiinnittää huomiota siihen, että sijoitusten verokohtelu määräytyy aina asiakkaan yksilöllisten olosuhteiden perusteella ja voi tulevaisuudessa muuttua. Lisätietoja verotuksesta saa omasta verotoimistosta sekä verohallinnon Internet-sivuilta www.vero.fi.

14. ASIAKASVALITUKSET

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiesten menettelystä voi valittaa maksutta. Valitus tulee esittää lähtökohtaisesti kirjallisesti. Valituksen voi lähettää osoitteeseen info@titanium.fi tai omalle yhteyshenkilölleen. Titanium Sijoituspalvelut Oy käsittelee kaikki asiakkailtaan tai potentiaalisilta asiakkailtaan saamat tyytymättömyyden ilmaisu vastaanoittokanavasta riippumatta. Valituksen käsittelee yhtiön laki- ja compliance -osasto. Valitus käsitellään mahdollisimman asiallisesti, asiakaslähtöisesti ja joutuisasti. Asiakkaalle vastataan ilman aiheutonta viivytystä, kuitenkin viimeistään 30 päivän kuluessa valituksen vastaanottamisesta. Mikäli käsittely viivästyy, ilmoitetaan asiakkaalle käsittelyaikataulu sekä viivästyksen syy.

Mikäli Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja asiakkaan välillä on sijoituspalveluihin liittyvää erimielisyyttä, pyritään erimielisyys ratkaisemaan ensisijaisesti neuvotteluteitse. Mikäli valituksen kohteena olevaa asiaa ei saada ratkaistuksi asiakasta tyydyttävällä tavalla neuvotellen, se voidaan ratkaista välimiesmenettelyssä tai kuluttaja-asiakkaan osalta saattaa tuomioistuimen tai tuomioistuimen ulkopuolisen, riippumattoman toimielimen käsiteltäväksi.

15. OIKEUSSUOJAKEINOT

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tarjoamiin palveluihin sovelletaan Suomen lakia. Mikäli palvelun sopimusehdoista ei muuta johdu, erimielisyydet, joita ei saada ratkaistuksi neuvotteluteitse ratkaistaan välimiesmenettelyssä yhtä välimiestä käyttäen Helsingissä, jos riidan kohteena oleva vaade on määrältään enemmän kuin kolmekymmentätuhatta (30 000) euroa, eikä asiakkaana ole kuluttajan-suojalain 4 §:ssä tarkoitettu kuluttajana pidettävä ei-ammattimainen asiakas. Elleivät sopijapuolet pääse ratkaisuun välimiehestä, välimiehen nimeää Keskuskauppakamari.

Muussa tapauksessa riitaisuudet ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa, ellei kuluttajana pidettävä ei-ammattimainen asiakas vaadi asian käsittelyä sen paikkakunnan käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä kuluttajalla on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka.

Kuluttaja-asiakas voi myös pyytää Vakuutus- ja rahoi-tusneuvonnasta (FINE) apua erilaisten tilanteiden selvittämisessä tai viedä erimielisyyden oikeuskäsittelyn sijaan ratkaistavaksi Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan yhteydessä toimivaan sijoituslautakuntaan. Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan puhelinnumero on (09) 685 0120 ja verkkosivusto www.fine.fi.

Sijoituslautakunta neuvo, ohjaa ja etsii ratkaisuja asioissa, jotka koskevat sijoituspalvelu- ja sijoitusrahastolainsäädäntöä ja niihin liittyvien viranomaismääräysten sisältöä, sijoituspalvelusopimusten ehtojen soveltamista, hyvää arvopaperimarkkinatapaa sekä

muuta arvopaperikäytäntöä. Palvelu on maksutonta ja on käytössä kaikille ei-ammattimaisille sijoittajille, jotka ovat asiakassuhteessa sijoituspalveluyritykseen, pankkiin tai rahastoyhtiöön.

Myös Kuluttajariitalautakunta antaa ratkaisusuosituksia kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisestä erimielisyydestä, joka koskee kulutushyödykkeen kuten rahoituspalvelun hankintaa. Se ei kuitenkaan käsittele asioita, jotka koskevat arvopaperiasioita eli esimerkiksi rahastoja, osakkeita, osuustodistuksia tai obligaatioita. Kuluttajariitalautakunta antaa ratkaisusuosituksia ainoastaan kirjallisiin valituksiin. Kuluttajariitalautakunnan yhteystiedot ovat: Hämeentie 3, PL 3066, 00531 HELSINKI, puhelin 029 566 5200. Tarkemmat ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät Kuluttajariitalautakunnan internetsivuilta.

16. ETÄMYNNIN ENNAKKOTIEDOT

Tässä kohdassa annetaan kuluttajalle kuluttajasuojalain mukaiset ennakkotiedot rahoituspalveluiden etämyynnistä. Etämyynnistä on kyse silloin, kun sopimus palvelusta tehdään etäviestintä käyttäen siten, että asiakas ei henkilökohtaisesti tapaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:n edustajaa. Etämyynnistä ei ole kyse silloin, kun sopimus satunnaisesti tehdään asiakasta tapaamatta eikä silloin, kun etäasiointi liittyy jo olemassa olevaan sopimukseen.

Ennakkotiedot, sopimusehdot ja asiakaspalvelu ovat saatavilla suomen kielellä. Etämyynnin ennakkotiedot annetaan Suomen lainsäädännön mukaisina. Etäsopimiseen ja -sopimukseen sovelletaan Suomen lakia. Titanium Sijoituspalvelut Oy voi välittää rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja etämyynnillä. Tuotekohtaiset ennakkotiedot ja sopimusehdot ilmoitetaan tuote- ja palvelukohtaisissa ehdoissa.

Tiedot palveluntarjoajasta

Titanium Sijoituspalvelut Oy (1064322-9)
Aleksanterinkatu 48 B
00100 Helsinki
Puh. (09) 8866 4000
titanium@info.fi

Titanium Sijoituspalvelut Oy on rekisteröity Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin.

Valvova viranomainen

Palveluntarjoajan toimintaa valvova viranomainen on Finanssivalvonta. Finanssivalvonnan yhteystiedot: Finanssivalvonta, Snellmaninkatu 6, PL 103, 00101 Helsinki (www.fiva.fi)

Peruuttamisoikeus

Kuluttaja-asiakkaalla on etämyynnissä peruuttamisoikeus. Peruuttamisoikeutta ei kuitenkaan ole sellaisen rahoituspalvelun tai siihen liittyvän rahoitusvälineen osalta, jonka arvo vaihtelee rahoitusmarkkinoilla tapahtuvien muutosten perusteella. Näin ollen kuluttaja-asiakkaalla ei ole oikeutta peruuttaa esimerkiksi antamaansa rahoitusvälineen osto-, myynti-, merkintä- tai lunastustoimeksiantoa.

Peruuttamisoikeus on voimassa 14 vuorokautta siitä, kun etäsopimus on syntynyt taikka kun kuluttaja-asiakas on saanut tai voinut saada haltuunsa ennakkotiedot ja sopimusehdot. Jos kuluttaja haluaa käyttää peruuttamisoikeutta, hänen tulee ilmoittaa siitä Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti. Ilmoituksessa on yksilöitävä peruutettava sopimus.

Asiakasneuvonta ja oikeussuojakeinot

Etäsopimukseen ja etäsopimiseen sovelletaan Suomen lakia. Sopimusta koskevat riitaisuudet ratkaistaan välimiesmenettelyssä voimassa olevan välimiesmenettelylain mukaisesti, ellei kuluttaja-asiakas vaadi asian käsittelyä sen paikkakunnan yleisessä alioikeudessa, jonka tuomiopiirissä kuluttajalla on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka.

Kuluttajan tulee ottaa yhteyttä palveluun ja sitä koskevaan sopimukseen liittyvissä kysymyksissä Titanium Sijoituspalvelut Oy:n asiakaspalveluun puh. (09) 886 4000 tai sähköpostitse titanium@info.fi. Asiakkaan tulee viipymättä ilmoittaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle palveluun liittyvästä virheestä ja siihen mahdollisesti liittyvästä vaatimuksestaan. Mahdollisissa riitatilanteissa kuluttaja voi viedä riidan Vakuutus- ja rahoitusneuvontaan (FINE, www.fine.fi, puhelin: (09) 6850 120 ja sähköposti: info@fine.fi) tai Kuluttajariitalautakunnan (KRIL, www.kuluttajariita.fi) ratkaistavaksi.

Kuluttajalla on mahdollisuus myös nostaa riitaisuuksia koskeva kanne sen Suomessa sijaitsevan paikkakunnan käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä kuluttajalla on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka.